

ЮРИДИЧНИЙ ВИСНОВОК **по наступним питанням:**

1. Процес перевірки критеріїв заяви про отримання гуманітарної допомоги;
2. Перелік нормативно правових актів, які застосовуються до процесу перевірки заяви про отримання гуманітарної допомоги.

1. Процес перевірки критеріїв заяви про отримання гуманітарної допомоги

Заява про надання необхідної гуманітарної допомоги (з розтлумаченням конкретних категорій товарів) формується на підставі потреб набувачів гуманітарної допомоги. В процесі опрацювання зазначеної заяви юрисконсульти визначають чи відповідає зазначена заява вимогам чинного законодавства України шляхом перевірки отримувачів гуманітарної допомоги (фізичних/юридичних осіб) відповідно до ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», проведення оцінки необхідності запитуємої гуманітарної допомоги та аналіз переліку товарів та послуг, зазначених у заяві.

Першочергово, після отримання заяви про отримання гуманітарної допомоги, юрисконсульти проводять аналіз отримувачів гуманітарної допомоги, відповідно до ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та встановлюють відсутність ознак недобросовісності отримувачів гуманітарної допомоги.

Процес аналізу юрисконсультами переліку товарів та послуг, зазначених в заяві про надання гуманітарної допомоги, здійснюється на підставі зазначених нижче критеріїв.

Відповідно до ст.1 ЗУ «Про гуманітарну допомогу» Гуманітарна допомога - цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, які створюють загрозу для життя і здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб, а також для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту. Гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних

потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України "Про благодійну діяльність та благодійні організації".

Відповідно до ст.6 ЗУ «Про гуманітарну допомогу» Не відносяться до гуманітарної допомоги підакцизні товари, крім:

автомобілів швидкої медичної допомоги, легкових автомобілів спеціального призначення для Міністерства внутрішніх справ України, органів Національної поліції;

транспортних засобів, що надходять у період проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях для отримання і використання Збройними Силами України, Національною гвардією України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною прикордонною службою України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державною спеціальною службою транспорту, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України для забезпечення проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

транспортних засобів, призначених для перевезення більше ніж вісім осіб, та автомобілів, обладнаних для перевезення осіб з інвалідністю з ураженням опорно-рухового апарату, що передаються для використання установам соціального захисту населення, державним закладам охорони здоров'я і навчальним закладам, громадським організаціям осіб з інвалідністю, ветеранів війни та праці, Товариству Червоного Хреста України та його обласним організаціям, державним закладам системи реабілітації, фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю "Інваспорт";

легкових автомобілів, які на момент ввезення на митну територію України були вперше зареєстровані не пізніше ніж вісім років тому, з об'ємом двигуна не більш як 1800 куб. см, що отримуються органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, для подальшої передачі особам з інвалідністю, які перебувають у встановленому порядку на обліку для отримання спеціального автотранспорту, на строк, визначений законодавством;

транспортних засобів спеціального та спеціалізованого призначення (крім таксі, автомобілів інкасації) для підприємств, установ та організацій, що утримуються за рахунок бюджетів, уповноважених ними державних установ та органів місцевого самоврядування для забезпечення соціально-економічних потреб територіальних громад.

До товарів гуманітарної допомоги спеціально уповноваженими державними органами з питань гуманітарної допомоги також можуть бути віднесені:

аудіо- та відеотехніка, призначена відповідно для сліпих і глухих, аудіо- та відеокасети з навчальними, соціальними, реабілітаційними програмами, інформацією з фізичної культури та спорту осіб з інвалідністю, програмами для формування здорового способу життя, з лекціями нобелівських лауреатів;

шоколад з начинкою та без неї, інші шоколадні вироби, що входять до новорічних і різдвяних подарунків, отриманих у термін за два місяці до відповідних свят;

меблі, що передаються виключно для використання установам соціального захисту населення, державним закладам охорони здоров'я та навчальним закладам, громадським організаціям осіб з інвалідністю, Товариству Червоного Хреста України та його обласним організаціям, релігійним організаціям, що зареєстровані у порядку, передбаченому Законом України "Про свободу совісті та релігійні організації";

медико-соціальне обладнання та оснащення, що передається виключно реабілітаційним установам для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають відповідну ліцензію на надання реабілітаційних послуг, незалежно від відомчого

підпорядкування, типу і форм власності, за обов'язкової умови заборони його подальшого продажу.

Під товарами, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою розуміються:

товари, у тому числі транспортні засоби, продукти харчування, медикаменти, одяг, ковдри, намети, збірні будинки, пристрої для очищення та збереження води, інші товари першої необхідності, що направляються як допомога потерпілим від катастрофи природного та/або техногенного походження;

транспортні засоби, інструменти та устаткування, спеціально навчені тварини, продукти харчування, припаси, особисті речі та інші товари для осіб, які виконують завдання з ліквідації наслідків катастрофи, необхідні їм для роботи та проживання на території, яка зазнала впливу цієї катастрофи, протягом усього часу виконання зазначених завдань (частина перша статті 250 Митного кодексу України).

На митну територію України дозволяється ввезення лише таких товарів (предметів) гуманітарної допомоги, які задовольняючи відповідні потреби набувачів гуманітарної допомоги в Україні, не створюють загрози життю чи здоров'ю фізичних осіб - набувачів гуманітарної допомоги та довкіллю України.

Постановою КМУ від 07 березня 2022 р. № 224 також було встановлено, що на період воєнного стану пропуск через митний кордон України товарів гуманітарної допомоги, які включені до переліку категорій товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. № 224 "Про затвердження переліку категорій товарів, що визнаються гуманітарною допомогою без здійснення процедури визнання таких товарів гуманітарною допомогою у кожному конкретному випадку, на період воєнного стану та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань гуманітарної допомоги", здійснюється за місцем перетину митного кордону України шляхом подання товаросупровідних документів або декларації, заповненої особою, що перевозить даний товар, за формою згідно з додатком, без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.";

Встановлено, що на період воєнного стану голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голови обласних державних адміністрацій, голови Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій (керівники відповідних військово-цивільних або військових адміністрацій у разі їх утворення) мають право приймати рішення про визнання товарів, які не включені до переліку категорій товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. № 224 "Про затвердження переліку категорій товарів, що визнаються гуманітарною допомогою без здійснення процедури визнання таких товарів гуманітарною допомогою у кожному конкретному випадку, на період воєнного стану та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань гуманітарної допомоги", гуманітарною допомогою для здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, цивільного захисту населення та його повсякденних потреб.

Рішення голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голів обласних державних адміністрацій, голів Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій (керівників відповідних військово-цивільних або військових адміністрацій у разі їх утворення) про визнання товарів гуманітарною допомогою під час воєнного стану оформлюються письмово.

Таким чином, юрисконсульти в процесі опрацювання заяви про надання гуманітарної допомоги в кожному випадку окремо (в залежності від регіону та потреб набувачів гуманітарної допомоги) аналізують чи підпадають товари або послуги під категорію «гуманітарна допомога» в таких випадках.

2. Перелік нормативно правових актів, які застосовуються до процесу перевірки заявки на отримання гуманітарної допомоги

В процесі перевірки заяви на отримання гуманітарної допомоги застосовуються наступні нормативно правові акти України:

1. ЗУ «Про гуманітарну допомогу» (зокрема статті 1 зазначеного Закону, де наведене широке тлумачення терміну «гуманітарна допомога», статті 6 зазначеного Закону, де наведений перелік товарів, які можуть бути віднесені до гуманітарної допомоги).
2. Податковий Кодекс України (положення про звільнення від оподаткування за надання товарів та послуг з категорії гуманітарна допомога).
3. Митний Кодекс України (положення щодо митного законодавства про правила перетин митного кордону товарів з категорії гуманітарна допомога);
4. ЗУ «Про товариство Червоного Хреста України» (положення про надання гуманітарної допомоги Товариством Червоного Хреста України);
5. Окремі рішення голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голів обласних державних адміністрацій, голів Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій (керівників відповідних військово-цивільних або військових адміністрацій у разі їх утворення) про визнання окремих категорій товарів гуманітарною допомогою під час воєнного стану;
6. Постанова КМУ №224 від 07.03.2022 року «Про затвердження переліку категорій товарів, що визнаються гуманітарною допомогою без здійснення процедури визнання таких товарів гуманітарною допомогою у кожному конкретному випадку, на період воєнного стану та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань гуманітарної допомоги»;
7. Постанова КМУ №174 від 01.03.2022 року «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану».

Директор
ТОВ «ЮА «Абсолют»

Олександр БОНДАРЧУК